

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. II. Objectiones quædam contententes Scripturam non esse regulam
Fidei.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

TOM. II.

In definitio-
nibus verba
generatim
tantum a
Deo fi-
antur.

quos est potestas definiendi, ut congruo modo veritates hæc exprimant, & nobis credendas proponant. Deus ergo in utrifque sensum, seu res ipsas in particulari intendit, & in Scripturâ ad ipsa etiam verba specialiter dirigit, & ad hæc peculiariter verba scribenda hagiographum movet, in definitionibus autem verba in genere tantum, modò ad rei definitæ declarationem sint idonea, intendit.

V.
Declaratur
quo pacto
Scriptura
sit regula
Fidei.

Ex his itaque infertur Scripturam sacram esse regulam Fidei, cum sit certissima, utpote Verbum Dei, & in ejus auctoritate, quæ infallibilis est, fundata. Quare nihil in Scripturâ, quantumvis minimum reperitur, quod non sit a qualis auctoritatis cum maximo: unde mendacium aut falsitatem in Scripturâ reperiri est impossibile, & est regula planè infallibilis. Hinc S. Paulus 2. ad Timotheum 3. vers. 15. *Ab infantia, inquit,*

Ex sacris Li-
teris constat
Scripturam
esse regulam
Fidei.

sacras literas nosti, qua te possunt instruere ad salutem per Fidem: & vers. 16. Omnis Scriptura divinitus inspirata, utilis est ad docendum. Ad hanc autem veritatem probandam aptissimum est illud Christi Joannis 5. vers. 39. Scrutamini Scripturas, ille sunt qua testimonium perhibent de me. Quare & Concilium Tridentinum sess. quartâ hanc veritatem expresse definit, & ex communi Sanctorum Patrum traditione amplectendam esse ostendit.

SECTIO SECUNDA.

Objectiones quadam contendentes
Scripturam non esse regulam
Fidei.

I.
Objic. Non
fuisse omni-
bus hagio-
graphis no-
tum se in-
fallibiliter
scribere.

OBJICIES primò: Omnes, qui Scripturam sacram exararunt non sciebant se ex inspiratione Spiritus Sancti, & infallibiliter scribere, ergo ipsorum scripta non erant certa & infallibilia, & consequenter non Verbum Dei, nec norma seu regula Fidei. Respondetur negando consequentiam, ipso facto namque quòd Deus librum illum diceret, infallibilis auctoritatis sit necesse est, & Verbum Dei, sive id sciat scribens, sive non; liber enim aliquis infallibilitatem suam haurit, non à scientiâ scribentis, sed ab intentione dicentis, seu inspirantis.

II.
Librum ali-
quem prius
non cano-
nicum postea
Deus postea
reddere ca-
nonicum.

Unde ulterius existimo posse Deum librum aliquem, qui antea non erat canonicus, reddere canonicum, affirmando scilicet eum esse verum, eo ipso enim quòd hoc præstet Deus, libro illi confert infallibilitatem, acceptatque pro suo, quamvis primò à profano auctore fuerit conscriptus. Quare S. Paulus interdum profanorum auctorum dicta usurpans, ea reddidit canonica. Quamvis autem Ecclesia hoc facere nequeat, potest nihilominus librum, qui necdum est declaratus canonicus, declarare esse canonicum, sicque ostendere divinam auctoritatem illi esse annexam: imò hoc circa libros quosdam canonicos præstitit, de quibus aliquando fuit dubitarum, ut in vetere testamento sunt liber Hester & Judith, liber Tobie, Ecclesiasticus, liber Sapientie & Baruch, primus etiam & secundus Machabæorum. In novo autem testamento controversia aliquando fuit de quibusdam Epistolis, Divi Pauli ad Hebræos, S. Jacobi & S. Judæ, 2. S. Petri, 2. & 3. D. Joannis, cum ejusdem Apocalypsi: quæ tamen omnia ab Ecclesiâ jam sunt approbata, & inter libros canonicos recens-

De quibus
olim libris
fuerit dubi-
tatu utrum
essent cano-
nici.

ta, ut in Concilio Tridentino habetur Sessione quartâ.

Objicies secundò: Regula aperta esse debet, & omnibus perspicua, utpote ad quam veluti normam explorare sua quisque debet ne aberret. Quare sicut præcepta, ad quæ actus omnes voluntatis conformare nos oportet, clara esse debent & aperta, ut quid agendum sit cernamus, idem dicendum esse de regulâ intellectus. Jam verò Scriptura in plurimis locis est obscura, ita ut difficillimum sæpè videatur ejus sensum assequi. Imò aliquando literalem sensum sequi debemus, aliquando *litera occidit*. Sub eadem etiam literâ variis interdum sensus continentur, qui ejus obscuritatem non parum augent: unde vel hoc nomine non videtur apta Scriptura, quæ pro regulâ Fidei assignetur.

III.
Objic. Scri-
ptura est ob-
scura, ergo
non potest
esse regula
Fidei.

Variis sensus
Scripturam
reddunt ob-
scuram.

Respondetur, esse quidem sacram Scripturam variis locis obscuram, quod etiam testatur Sanctus Petrus Epist. 2. cap. 3. vers. 16. ubi de Epistolis D. Pauli loquens: *In quibus, inquit, sunt multa difficilia intellectu. & Psalmo 118. vers. 18. orat Propheta Regius ut Deus ipsi Scripturæ intelligentiam concedat: Revela oculos meos, & considerabo mirabilia de lege tuâ.* Hæc verò obscuritas provenit, tum ab altitudine & sublimitate rerum, quæ ibi continentur, tum ex brevi & succincto scribendi modo, & summa etiam mytheria paucis tradendi. Hinc autem solum conficitur, dari debere regulam aliquam vivam, ad quam tanquam ad oraculum pro difficiliorum locorum Scripturæ explanatione debeamus confugere, nempe Ecclesiam, nec Scripturam sacram proprio ac privato judicio esse intelligendam. Ad rectam verò insuper divinarum literarum intelligentiam plurimum conducit unanimes consensus Patrum, ut docet Concilium Tridentinum sess. quartâ citatâ: quibus proinde, ubi in eadem loci alicujus Scripturæ interpretatione conspirant, refragari prohibet eodem loco Concilium: nam, ut docet S. Augustinus 18. de Civitate Dei, c. 41. non est verisimile Patres sine peculiari Spiritus Sancti assentiâ hoc modo in eâ explicatione consentire.

IV.
Certum est
sacras Lite-
ras magnâ
ex parte esse
obscuras.

Ad Eccle-
siam tan-
quam ad
oraculum
pro explica-
tione Scri-
pturæ re-
currendum.

A communi
Patrum
consensu un-
recedendum

Ad id quod numero tertio addebatur, varios esse Scripturæ sensus, & inde etiam nasci illius obscuritatem: fateor ita esse, sed hoc solum probat quod numero præcedente diximus, dari scilicet debere regulam vivam, cujus hac in re judicio stare oporteat, & illius interpretationem pro verâ & certâ admittere. Ut verò quadam de hac sensuum varietate adscribam, quam benè declarat Suarez, & alii: Scripturæ sensus est duplex, primus *Literalis*, qui per verba directè & immediatè significatur. Hic verò sensus duplex est, *Proprius*, quem verba prout sonant, & in genuinâ acceptione denotant, ac *Metaphoricus*, quando scilicet verba à proprio sensu ad improprium transferuntur. *Sensus Mysticus*, quem aliqui spiritalium appellant, est ille, qui non tam in verbis, quam in rebus per verba significatis continetur, nam, ut rectè Suarez & alii, in divino sermone non verba solummodo, sed ipsa etiam Sensus Tropologicus, qui & *Moralis* dicitur, & ad mores pertinet: *Anagogicus*, qui secundum omnes ad statum felicitatis æternæ, ac beatitudinem refertur. Tertius sensus est *Allegoricus*, qui ad præsentis vitæ, seu Ecclesiæ militantis statum, & Christi Domini mytheria declaranda atque illustranda ordinatur.

V.
Adjiciuntur
nonnulla de
variis sacra
Scripturæ
sensus.

Sensus lite-
ralis & mys-
ticus, pro-
prius & me-
taphoricus.

Sensus Tro-
pologicus,
Anagogicus,
& Allegori-
cus.

Objicies

VI. Objicies tertio: Quædam à scriptore canonico aliquando ex proprio spiritu Scripturæ interferi, quæque divinâ inspiratione ac spiritu videntur indigna, qualia sunt familiares quædam salutationes in Epistolis Apostolorum, Tobiam habuisse canem, & id genus alia: si ergo aliqua in Scripturâ sint purè humana, seu proprio spiritu à scriptore illo exarata, unde nobis constabit omnia non esse hujusmodi, sicque nihil certum & infallibile in Scripturâ habebimus.

VII. Respondetur nihil omnino esse in Scripturâ quod spiritu humano & proprio exaratum sit, sed quicquid in eâ est, procedit à Spiritu Sancto, & ex illius instinctu & inspiratione scribitur. Semper ergo scriptio est ex inspiratione divinâ, quamvis factum vel statutum non sit semper peculiari modo à Spiritu Sancto. Hoc constare videtur ex illo Apostoli primâ ad Corinthios 7. vers. 10. & 12. ubi de nonnullis dicit: *Fræcipio non ego, sed Dominus*: de aliis verò: *Ego dico, non Dominus*: & hoc tamen & illud ex Spiritu Sancti inspiratione est literis ab Apostolo mandatum.

VIII. Objicies quartò: Regula uniformis semper & eadem esse debet, Scriptura autem tum ob varias in diversâ idiomata translationes, tum differentes in eadem linguâ lectiones varia videtur, ergo adhiberi nequit pro regulâ uniformi. Respondetur, Concilium Tridentinum ut difficultati, quæ ex varietate diversarum Scripturæ editionum, lectionum, & translationum oritur, occurreret, hanc edidit sanctionem sess. 4. §. 2. *Statuit & declarat (Sancta Synodus) ut hec vetus, & vulgata editio, qua longo tot seculorum usu in ipsâ Ecclesiâ probata est, in publicis lectionibus, disputationibus, prædicationibus, & expositionibus præ authenticâ habeatur, & ut nemo illam rejicere, quovis prætextu audeat vel præsumat.*

SECTIO TERTIA.

De Traditionibus: & an sint infallibilis regula Fidei.

I. TRADITIO, ut vox ipsa sonat, est quid datum seu traditum: in præsentî verò significat doctrinam ad religionem spectantem, quæ nec ab Hagiographis nec Ecclesiâ sit scripta, qua de causâ vocatur Verbum Dei non scriptum. Si ergo à Christo immediatè profecta sit, dicitur traditio divina; si ab Apostolis, ut est illa, quod scilicet bigamus non sit ordinandus, appellatur Apostolica; si denique ab Ecclesiâ, Ecclesiastica. Traditiones verò Apostolorum & Ecclesiæ ad religionem pertinentes sunt etiam Verbum Dei, utpote à Deo ipsis inspiratæ, juxta illud Matthæi 10. vers. 20. *Non enim vos estis qui loquimini, sed spiritus Patris vestri, qui loquitur in vobis*: quæ proinde sunt etiam regula infallibilis Fidei, non minus quàm Scriptura ipsa. Hæc porro traditiones partim doctrinales sunt, partim morales.

II. Dari itaque in Ecclesiâ hujusmodi traditiones constans est Catholicorum omnium sententia contra nostri temporis sectarios. Probatur primò ex illo Epistolæ 2. D. Pauli ad Thessalonicenses, cap. 2. vers. 14. *Itaque fratres siate, & tenete traditiones, quas didicistis sive per sermonem, sive per Epistolam nostram.* Idem ostenditur ex illo 1. ad Corinthios cap. 12. vers. 2. *Laudo vos*

fratres, quod per omnia mei memores estis; & sicut tradidi vobis, præcepta mea tenetis. Plura sacre Scripturæ ad hanc veritatem probandam testimonia videri possunt apud Tannerum hic, Disp. 1. q. 5. dub. 3. numero 98. & 99.

Hoc insuper in variis Conciliis definitur, ut in septimâ Synodo; Actione secundâ, in quintâ Synodo Constant. Act. 10. & jam novissimè in Concilio Tridentino, sessione quartâ. Accedunt Patres, qui non semel hanc veritatem nobis apertissimè tradunt: unde S. Augustinus Epistolâ tertiâ, & 86. & libro secundo contra Julianum, de Patribus loquens sic habet: *Quod invenimus in Ecclesiâ, tenuerunt, & quod à suis Patribus didicerunt, nobis tradiderunt, & à nobis idem faciendum S. Doctor esse affirmat.* Idem docet Sanctus Irenæus libro 3. cap. 3. & 4. S. Dionysius, Chrysostomus, Cyprianus, & alii: omnium autem clarissimè S. Basilius libro de Spiritu Sancto, cap. 7. ubi cum dixisset quædam dogmata esse scripta, quædam ex traditione Apostolorum, sic subjungit: *Vtraque parem vim habent adpietatem.* Capite etiam 29. ait: *Apostolicam esse, etiam traditionibus non scriptis inhaerere.*

Deinde ante Moysen nulla erat Scriptura, & nihilominus erat Fides, & varia ob auctoritatem divinam credebantur: quod etiam contigit post Christum, octo illis annis antequam S. Mattheus, qui fuit primus scriptor canonicus, scripsit Evangelium, ergo illis temporibus traditio erat certa regula Fidei, ergo etiamnum est in iis rebus, quæ in Scripturâ non exprimuntur, qualia sunt quod ipsa Scriptura sit authentica, quod dies Dominicus celebrandus sit loco Sabbathi, Sanctissimæ Matris Dei perpetua virginitas contra Helvidium, & alia, quæ Fide certa habentur, & tamen in Scripturâ non reperiuntur, ut est manifestum.

Dices primò: In ipsamet Scripturâ variis locis prohibetur, ut Deuteronomii 4. & Apocalypsis 22. vers. 18. ne quis aliquid Scripturæ tantquam doctrinam Fidei adjiciat; sed secundum nos traditiones sunt hujusmodi, ergo. Respondetur primò, illis locis aliud non prohiberi, quàm nequid Scripturæ addatur tantquam pars illius, traditiones autem hoc modo non adduntur, sed ut quædam præter ea, quæ in Scripturâ sunt, credenda & observanda. Deinde locis illis solum prohibetur ne quidquam Scripturæ addatur ei contrarium, quodque sensum illius mutet & corrumpat: & hujusmodi traditiones vocantur in divinis literis traditiones hominum, non verò illæ, de quibus hic loquimur, quæ nimirum vel à Christo, vel Apostolis, vel Ecclesiâ auctoritate divinâ credendæ fidelibus proponuntur.

Dices secundò: Hinc plurimum de dignitate Scripturæ detrahi, ejusque excellentiæ derogari, utpote quæ diminuta censetur, si quidquam ad fidem pertinens, seu quod necessarium est ad credendum, in eâ non contineatur. Imo hoc expressè videtur contra Apostolum 2. ad Timotheum tertio, vers. 18. & Sanctos Patres asserentes Scripturam sufficere ad salutem. Respondetur, non velle Patres omnia omnino credenda, quæ ad salutis consecutionem conferunt, in Scripturâ explicitè contineri, sed præcipua tantum Fidei mysteria, quæque capita ac fundamenta sint unde alia deducantur: novum enim Testamentum brevi & conciso modo est scriptum, qua de causâ, ut notat Suarez, à Patribus appellatur *Verbum abbreviatum*. Deinde Scriptura non probat expressè se esse Scripturam, sed hoc habetur ex traditione

III. Ex Concilio & Patribus ostenditur dari traditiones non scriptas.

Varia sanctorum Patrum testimonia.

IV. Diversæ temporibus traditio fuit certa regula Fidei.

Multa creduntur esse solum traditionum.

V. Traditiones non adduntur Scripturæ ut partes illius, sed ut aliqua præter ea; quæ in Scripturâ sunt, credenda.

Quoniam traditiones in Scripturâ vocantur traditiones hominum.

VI. Non est necessarium ut omnia plane, quæ ad salutem obtinendam conferunt, habeantur in Scripturâ.

Quare Scriptura vocatur Verbum abbreviatum.